

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

A. MECHANICA

Simulare

Adott a gravitációs gyorsulás értéke $g = 10\text{m/s}^2$.

I. Az 1-5-ös kérdésekre írja a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Egy test a lejtőn lefele mozog, egyenes vonal mentén, úgy, hogy a sebességének modulusa időben állandó, akkor:

- a. a test gravitációs helyzeti energiája időben állandó;
- b. a test gyorsulása nő az idővel ;
- c. a testre ható összes erő eredője nulla;
- d. a test mozgási energiája nő az idővel.

(3p)

2. Ha a fizikai mennyiségek jelölései megegyeznek a fizika tankönyvekben használt jelölésekkel, akkor, egyenes vonalú mozgás során az átlagsebességet meghatározó összefüggés:

- a. $v_m = d \cdot \Delta t$
- b. $v_m = \frac{\Delta x}{\Delta t}$
- c. $v_m = \frac{\Delta F}{\Delta t}$
- d. $v_m = \frac{\Delta t}{\Delta x}$

(3p)

3. Egy test gyorsulásának és az általa megtett távolság, $a \cdot d$ szorzatának mértékegysége az S.I., rendszerben:

- a. m/s
- b. N·m
- c. W
- d. m^2/s^2

(3p)

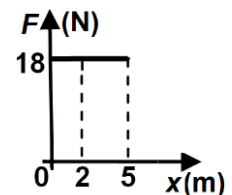
4. A talaj felszínéhez képest $h = 3,2\text{m}$ magasról szabadon esik egy test. A súrlódást elhanyagoljuk. A test sebességének értéke abban a pillanatban amikor a talaj felszínére ér:

- a. 8 m/s
- b. 6 m/s
- c. 5 m/s
- d. 3 m/s

(3p)

5. Vízszintes felületen az Ox tengely origójában, nyugalmi állapotban található egy test. A testre az Ox tengely mentén ható eredő erő nagysága az ábrán láthatóan változik a test helyzete szerint. Az eredő erő által végzett mechanikai munka $x_1 = 2\text{m}$ és $x_2 = 5\text{m}$ helyzetek között:

- a. 90 J
- b. 54 J
- c. 36 J
- d. 18 J

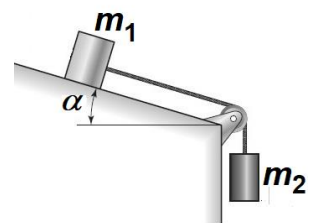
(3p)

II. Oldja meg az alábbi feladatot:

(15 pont)

A mellékelt ábrán látható rendszert két $m_1 = 2,5\text{ kg}$ és $m_2 = 0,1\text{ kg}$ tömegű test alkotja. A két testet súrlódás és tehetetlenség nélküli csigán keresztül, nyújthatatlan és elhanyagolható tömegű szál köti össze. A lejtő a vízszintessel $\alpha \approx 37^\circ$ ($\sin \alpha = 0,6$) szöget zár be. A rendszert szabadon hagyva állandó sebességgel mozog.

- a. Ábrázolja az m_1 testre ható összes erőt.
- b. Számítsa ki a testeket összekötő szálban a feszítő erő értékét.
- c. Határozza meg a csúszó súrlódási erő értékét az m_1 test és a lejtő között.
- d. Határozza meg a csúszó súrlódási együttható értékét az m_1 test és a lejtő között.

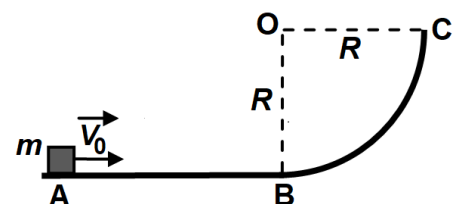
(15 pont)

III. Oldja meg az alábbi feladatot:

Egy $m = 0,5\text{ kg}$ tömegű test az A pontból $v_0 = 6\text{ m/s}$ vízszintes kezdeti sebességgel indul, egy vízszintes felületen amint a mellékelt ábrán látható. Miután megtette az $AB = d = 1\text{ m}$ távolságot a B pontba ér, ahol $v_B = 5\text{ m/s}$ a sebessége. Folytatja mozgását a BC görbült felületen, ami negyed kör alakú, sugara $OB = OC = R = 0,8\text{ m}$. A C pontból a test a függőleges mentén emelkedik. Elhanyagoljuk a súrlódást a BC felületen és a légellenállást a levegőben való mozgás során.

Határozza meg:

- a. a test kezdeti mozgási energiáját;
- b. az AB vízszintes felületen a test és a felület között a súrlódási együtthatót;
- c. a BC felületen a súly erő által végzett mechanikai munkát;
- d. a maximális magasságot a vízszintes felülethez képest amit elér a test emelkedése során.

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

B. A TERMODINAMIKA ELEMEN

Simulare

Adott: az Avogadro- féle szám $N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$, az egyetemes gázállandó $R = 8,31 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$. az ideális gáz állapotegyenletje között fennálló összefüggés $p \cdot V = \nu RT$.

I. Az 1-5-ös kérdésekre írja a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Annak a fizikai mennyiségnek a neve, amely számszerűen megegyezik azzal a hőmennyiséggel, amely 1K-el változtatja meg egységnyi tömegű test hőmérsékletét:

- a. hőkapacitás   b. fajhő   c. mólhő   d. kalória   **(3p)**

2. Zárt termodinamikai rendszer 600 J hőt vesz fel, belső energiája 400 J-al nő. A rendszer és külső környezete által cserélt mechanikai munka értéke:

- a. 800 J   b. 400 J   c. 200 J   d. -800 J   **(3p)**

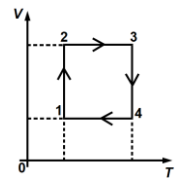
3. Adott tömegű ideális gázt állandó térfogaton melegítünk, a gáz hőmérsékleteinek aránya $\frac{T_{\text{végső}}}{T_{\text{kezdeti}}} = 4$. A gáz végső állapotának megfelelő nyomás és a kezdeti állapotának megfelelő nyomás aránya:

- a. 0,25   b. 0,75   c. 1   d. 4   **(3p)**

4. Állandó mennyiségű ideális gáz a mellékelt ábrán $V-T$ koordináta rendszerben ábrázolt átalakulásokon megy át. Azok az állapotok, ahol a gáz sűrűsége azonos:

- a. 1 és 4
b. 1 és 2
c. 3 és 4
d. 3 és 1

(3p)

5. A belső energia és az anyagmennyiség arányának mértékegysége az S.I. rendszerben:

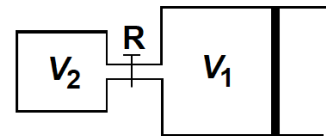
- a. J/mol   b. K   c. N · m   d. kmol

(3p)

II. Oldja meg az alábbi feladatot:

(15 pont)

Egy vízszintes $V_1 = 16,62 \text{ L}$ térfogatú edény nitrogént ($\mu_1 = 28 \text{ g/mol}$) tartalmaz $T = 300 \text{ K}$ hőmérsékleten. A hengert $S = 831 \text{ cm}^2$ felületű légmentes, mozgatható dugattyú zárja. A dugattyú súrlódás mentesen tud mozogni. A hengeren kívül levegő van, ennek nyomása $p_0 = 1 \cdot 10^5 \text{ Pa}$. A henger össze van kapcsolva egy $V_2 = 8,31 \text{ L}$ térfogatú edénnyel egy elhanyagolható térfogatú csővel, amin egy R csap található, kezdetben zárt állapotban. Az edény $m_2 = 8 \text{ g}$ héliumot ($\mu_2 = 4 \text{ g/mol}$), tartalmaz $T = 300 \text{ K}$ hőmérsékleten. A csapot lassan megnyitjuk. A folyamat során a hőmérsékletet állandó értéken tartjuk. A gázokat ideálisnak tekintjük.

Határozza meg:

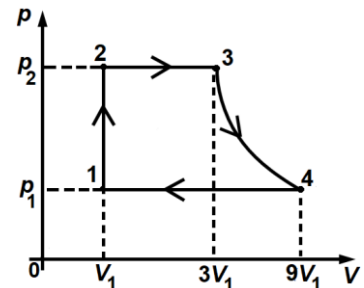
- a. a hengerben található nitrogén tömegét;
b. a hélium kezdeti nyomását;
c. a csap kinyitása után az egyensúlyi állapot elérésekor a gázkeverék által elfoglalt teljes térfogatot;
d. a gázkeverék átlagos moláris tömegét.

III. Oldja meg az alábbi feladatot:

(15 pont)

Állandó mennyiségű kétatomos ideális gáz ($C_v = 2,5R$) a mellékelt ábrán látható $p-V$ koordináta rendszerben ábrázolt 1-2-3-4-1 körfolyamatot végzi. Az 1 állapotban a gáz $V_1 = 4 \text{ L}$ térfogatot foglal el és a nyomása $p_1 = 1 \cdot 10^5 \text{ Pa}$, a 2 állapotban a gáz nyomása $p_2 = 3p_1$. A 3-4 átalakulás izoterma. Ismert, $\ln 3 \approx 1,1$.

- a. Határozza meg a 2 állapotban a gáz belső energiáját.
b. Számítsa ki a 2 → 3 átalakulás során a gáz által felvett hőt.
c. Számítsa ki a 3 → 4 átalakulás során a gáz és külső környezete között cserélt mechanikai munkát.
d. Ábrázolja a körfolyamatot $V-T$ koordináta rendszerben.

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

C. AZ EGYENÁRAM ELŐÁLLÍTÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

Simulare

(15 pont)

I. Az 1-5-ös kérdésekre írja a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

1. Ha négy azonos ellenállást sorosan kapcsolunk egy áramkörben, az áramforrás által a külső áramkörnek átadott teljesítmény $P = 160 \text{ W}$. Ebben az esetben egy ellenállásnak átadott teljesítmény:

- a. 125 W   b. 62,5 W   c. 52,5 W   d. 40 W   **(3p)**

2. Fémes vezetőben az elektromos vezetést biztosítják:

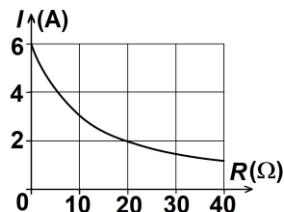
- a. elektronok és ionok   b. negatív ionok   c. pozitív ionok   d. elektronok   **(3p)**

3. Alumíniumból ($\rho_{Al} = 2,75 \cdot 10^{-8} \Omega \cdot m$) készült homogén egyenes vezető hossza $\ell = 50m$, keresztmetszete $0,5 \text{ mm}^2$, ellenállásának értéke:

- a. 0,275 Ω b. 2,75 Ω c. 27,5 Ω d. 275 Ω **(3p)**

4. Egy $E = 60 \text{ V}$ elektromotoros feszültségű áramforráshoz változtatható ellenállású fogyasztót kapcsolunk. A mellékelt grafikon a fogyasztón áthaladó áramerősség változását ábrázolja a fogyasztó ellenállásának értéke szerint. Az áramforrás belső ellenállásának értéke:

- a. $r = 5 \Omega$
b. $r = 10 \Omega$
c. $r = 12 \Omega$
d. $r = 30 \Omega$

(3p)

5. A fizikai mennyiségek és mértékegységek szimbólumai azonosak a tankönyvekben használtakkal. Az $\frac{E^2}{4r}$

arányval kifejezett fizikai mennyiség S.I.-ben:

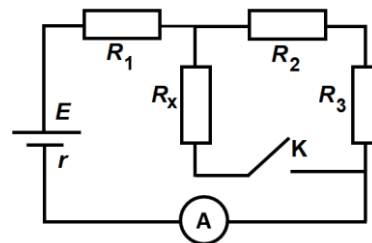
- a. W   b. J   c. A   d. V   **(3p)**

II. Oldja meg az alábbi feladatot:

(15 pont)

A mellékelt ábrán egy elektromos áramkör vázlata látható. Az áramforrás elektromotoros feszültsége $E = 20 \text{ V}$ és belső ellenállása $r = 4 \Omega$. A fogyasztók ellenállásai: $R_1 = 6 \Omega$, $R_2 = 12 \Omega$ és $R_3 = 18 \Omega$, az ampermérő ideális ($R_A \approx 0 \Omega$). Határozza meg:

- a. a külső áramkör eredő ellenállását amikor a K kapcsoló nyitott;
b. az áramforrás sarkain a feszültség értéke amikor a K kapcsoló nyitott;
c. az R_x értékét, tudva, hogy a külső áramkör eredő ellenállása $R'_e = 12 \Omega$ amikor a kapcsoló zárt;
d. a c. alpont esetében az R_x ellenállás sarkain a feszültséget.

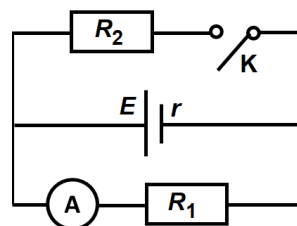

III. Oldja meg az alábbi feladatot:

(15 pont)

A mellékelt ábrán egy elektromos áramkör vázlata látható. A két fogyasztó ellenállása $R_1 = R_2 = 40 \Omega$, az áramforrás belső ellenállása $r = 10 \Omega$. Amikor a K kapcsoló nyitott az ideális ampermérő ($R_A \approx 0 \Omega$) $I_0 = 0,6 \text{ A}$ áramerősséget mutat, amikor a K kapcsoló zárt az ampermérő által mutatott áramerősség $I_1 = 0,5 \text{ A}$. Határozza meg:

- a. az R_1 ellenálláson fejlesztett teljesítményt amikor a kapcsoló nyitott;
b. az R_2 ellenálláson, $\Delta t = 320 \text{ s}$ alatt fogyasztott energiát amikor a kapcsoló zárt;
c. a külső áramkörben fejlesztett teljesítményt amikor a kapcsoló zárt;
d. az áramkör hatásfokát amikor a kapcsoló nyitott.

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

D. OPTICĂ

Simulare

A fényssebesség légüres térben $c = 3 \cdot 10^8$ m/s, Planck állandó $h = 6,6 \cdot 10^{-34}$ J · s.

I. Az 1-5-ös kérdésekre írja a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Két fénysugár frekvenciája $\nu_1 = 0,5 \cdot 10^{15}$ Hz és $\nu_2 = 5 \cdot 10^{14}$ Hz, a frekvenciák $\frac{\nu_1}{\nu_2}$ arányának értéke:

- a. 0,1   b. 1   c. 10   d. 100   **(3p)**

2. Síktükörben egy valódi tárgy képe:

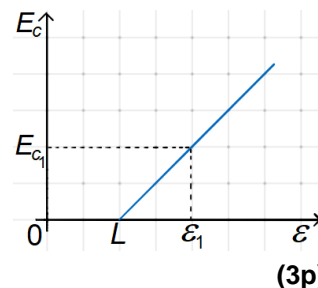
- a. valós és egyenes   b. valós és fordított   c. látszólagos és egyenes   d. látszólagos és fordított   **(3p)**

3. A fizikai mennyiségek szimbólumai azonosak a tankönyvekben használtakkal. Egy foton ε energiáját megadó összefüggés:

- a. $\varepsilon = h\nu$ b. $\varepsilon = h\lambda$ c. $\varepsilon = hc$ d. $\varepsilon = hm$ **(3p)**

4. A mellékelt grafikon fényelektromos hatás során kilépő elektronok maximális mozgási energiáját mutatja a katódra eső monokromatikus sugárzás fotonjainak energiái szerint, ha ε_1 nagyobb 1 eV -al mint L , akkor E_c értéke:

- a. 0,5 eV
b. 1 eV
c. 1,5 eV
d. 2 eV

(3p)

5. Síktükör előtt 0,5 m -re található egy fényes tárgy. A tárgy és a síktükör által alkotott kép közötti távolság:

- a. 0,25 m   b. 0,5 m   c. 1 m   d. 1,5 m   **(3p)**

II. Oldja meg az alábbi feladatot:

(15 pont)

Egy L vékony lencse optikai főtengelyére merőlegesen 5 mm magas fényes tárgy van elhelyezve a lencse előtt 30 cm -re. A lencse törőképesége $C = 5$ m⁻¹.

- a. Számítsa ki a képtávolságot.
b. Határozza meg a tárgy és a kép közötti távolságot.
c. Számítsa ki a kép magasságát.
d. Készítsen egy rajzot, ami a lencse képalkotását ábrázolja a feladat adatai alapján.

III. Oldja meg az alábbi feladatot:

(15 pont)

Levegőben terjedő fénysugár ($n_{\text{aer}} \cong 1$) átlátszó optikai közeg sík felületére esik. Az optikai közeg síkfelületén a fénysugár fényvisszaverődést és fénytörést is létrehoz. A beeső sugár a visszavert sugárral $\alpha = 90^\circ$ -os szöget alkot, a beeső sugár a megtört sugárral pedig $\delta = 15^\circ$ -os szöget.

Határozza meg:

- a. az átlátszó optikai közegre beeső fénysugár beesési szögét;
b. a visszavert sugár és a megtört sugár által alkotott szög értékét;
c. az optikai közeg törésmutatóját;
d. az átlátszó közegben a fény terjedési sebességét.